

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Šolska debata v dež. zboru koroškem.

Predvčerajšnjim je prišel v koroškem deželnem zboru proračun deželnega šolskega zaklada na razpravo. Pri tej priliki se je unela zanimiva in poučna debata, katere glavne faze hočemo zabeležiti.

Otvoril je debato posl. Einspieler in sicer z izjavo, da bosta on in njegov tovariš Muri glasovala zoper proračun in tudi zoper predlog, naj se dež. šolskemu svetu izreče zahvala za njega delovanje. To svoje stališče je posl. Einspieler obširno utemeljil in s svojim govorom podal jasno sliko o pretežnih razmerah šolstva na slovenskem Koroškem. Povdarjal je, da je slovensko prebivalstvo na Koroškem nezadovoljno s sedanjo šolo in sicer zaradi nje nekonzfesijske in nje jezikovne uredbe. V jezikovnem oziru so šole sedaj tako urejene, da je ta uredba v očitnem nasprotju z določbami drž. osnovnih zakonov, z načeli zdrave pedagogike in pravimi interesi slovenskega prebivalstva. Te nezdrave uredbe se že leta in leta grajajo, a vzlic temu je še vse tako, kakor je bilo. Na vseh Slovincem namenjenih šolah je učni jezik še vedno nemščina; izvzeti je samo dve šoli. Vsa prizadevanja, naj bi se to premenilo, so zaman; rekurzi se leta in leta ne rešijo; na šolah, katere obiskujejo izključno slovenski otroci, se nastavlja še vedno slovenskega jezika nezmožni učitelji. Ti se z otroci ne morejo porazumeti in se še toliko ne potrudijo, da bi se naučili slovenskega jezika vsaj toliko, da bi se mogli z otroci vsaj za silo sporazumeti; v Spodnjem Dravogradu mora učitelj poučevati s pomočjo tolmača. Iz tega se da sklepati, da se na učiteljski ne stori zadosti za jezikovno izobrazbo učiteljstva. Slovenščina bi morala biti obligaten predmet, sploh pa bi bilo skrbeti, da se dobe slovenski učitelji, in to bi se dalo doseči z ustanovitvijo stipendij za slovenske dijake. A kaže se, da merodajni faktorji tega nečejo, ker se tistim učiteljem, ki nečejo biti slepo orodje germanizacije, eksistenca tako zagreni, da zbeže, da se izselijo iz dežele. Očitno je torej, da ima šolska uprava tendenco, slovensko prebivalstvo s pomočjo šole sistematično raznarodovati in zoper to bodo Slovinci vedno delovali.

Besede Einspielerjeve so naredile močen utis. Kakor bi bil sunil v sršenovo gnezdo, tako so vztrepetali nemški in nemškutarski poslanci, najbolj pa glasoviti dež. šolski nadzornik dr. Gobanz. Drug za drugim so vstali in skušali s strupenimi besedami, s prostim natolcevanjem in sofističnim zavijanjem zavrniti Einspielerja.

Poslanec Plawetz se je povzpel do piramidalne trditve, da pozna razmere v Einspielerjevem volilnem okraju bolje, kakor Einspieler in da je slovensko prebivalstvo s sedanjo šolo jako zadovoljno, potem pa je napadel slovensko duhovščino, češ, da zanemarija svojega vzvišenega poklica dolžnosti in da dela zdražbo.

Za tem famoznim poslancem je v imeni dež. predsednika odgovarjal Einspielerju dež. šolski nadzornik dr. Gobanz. Ta mož je v prvi vrsti kriv, da se vzlic vsemu prizadevanju še niso premenile razmere v koroških šolah, on je kriv, da se nastavlja slovensčine nezmožni učitelji in da učiteljstvo ima pred očmi vedno le zadnje politične smotre nemške stranke, ker se zanje šoli na škodo poganja. Umevno je, da je tudi on se navduševal za sedanjo ljudsko šolo, zlasti za nje jezikovno uredbo. Da pa svoje počenjanje opraviči, se je skliceval na voljo tistih, ki vzdržujejo šolo, češ, ti se upirajo premembi sedanjih šolskih razmer. In kot dokaz je navedel, da so peticijam za slovensko šolo v Žabnici, v Kotmari vasi in drugod sledile koj peticije, naj ostane vse pri starem. Priznati pa je moral, da je prebivalstvo v Št. Jakobu s svojo štirirazredno slovensko šolo popolnoma zadovoljno in da se nemščina na tej šoli sedaj vsaj tako goji, kakor prej. Vender pa je trdil, da so peticije za ohranitev sedanjih šolskih razmer dokaz, da zmatra prebivalstvo znanje nemškega jezika za potrebo.

Na Gobančeva zavijanja je odgovoril posl. Einspieler, rekši, da glede uredbe šol niso v prvi vrsti merodajni vzdrževalci šol, ampak veljavni zakoni in pravica, in da pride volja vzdrževalcev le v tem okviru v poštev. Vzel je na znanje Gobančevo izjavo glede štirirazrednice v Št. Jakobu in naglašal, da hočejo Slovinci prav take šole, šole namreč, v katerih je slovensčina učni jezik, nemščina pa učni

predmet. Einspieler je Gobanza tudi dobro okrcal zaradi njegovih trditvev glede peticij. Opozoril ga je, da se je v Žabnici zvičajno dosegla taka protipeticija in da je glede Kotmaroveške peticije nalašč zamolčal pristavek, da je krajni šolski svet sistiral prvo peticijo, dokler naučno ministerstvo ne reši podanega rekurza. Z ozirom na Gobančevo trditev, da so „utrakvistične“ šole bolj obiskane kakor slovenske, je Einspieler opozarjal na nesramno agitacijo nemških učiteljev, ki begajo slovenske stariše z vsakovrstnimi lažmi. Zavrnil je tudi trditev Gobančevo, da se slovensčine nezmožni učitelji nastavljajo samo na nemških šolah (namenjenih Slovincem) in da je to po volji vzdrževalcem šol. Povsem umestno je vprašal, kako to, da se prav glede šol vprašuje samo prebivalstvo, ne pa tudi glede davkov, službovanja pri vojakihi itd., navedel štiri slučaje, da so slovenski učitelji zapustili dežele in končno pobil tudi Gobančevo zagotovljenje, da se na učiteljski goji slovensčina v zadostni meri s tem, da je novič opozoril na Spodnji Dravograd, kjer mora učitelj poučevati s pomočjo tolmača.

Ta novič govor Einspielerjev je nemški poslanec še bolj razdražil, kakor prvi. Znani dr. Abuja je napadal duhovščino, dokazoval, da morajo koroški Slovinci nemški znati, ako hočejo živeti, trdil, da so slovenske zahteve le uspeh agitacije in konečno izkoristil prvi slovenski katoliški shod in njega postopanje pri resoluciji o koroškem šolstvu. Abuja je seveda malo — pretiraval. Trdil je, da je katoliški shod odklonil, oziroma da je Einspieler umaknil svojo resolucijo, dočimseje, kakor je to konstatoval tudi Einspieler, resolucija le stilistično premenila, s tem pa jej vzela ost. Vsekako je za narodni značaj katoliškega shoda značilno, da se morejo nemški liberalci nanj sklicevati, kadar gre zoper koroške Slovence.

V istem zmislu kakor Abuja so govorili tudi dr. Steinwender, Plawetz in knez Rosenberg, ki so kakor njih tovariš Abuja srdito napadali duhovščino.

Einspielerja sta podpirala samo škof dr. Kahn in slovenski poslanec Muri. Škof je branil duhovščino sploh in zahteval konfesijsko šolo, a izrekel se je tudi za pametno in pravično jezikovno

Listek.

„Matica Hrvatska“.

Mej vsemi literarnimi društvi na slovanskem jugu zavzema „Matica Hrvatska“ glede kvantitete in kvalitete svojih vsakoletnih edicij prvo mesto. Temu primerno rase tudi število njenih članov od leta do leta in sicer tako, da so se za lansko leto izdane knjige natisnile v 12.000 izvodih.

S svojimi, za lansko leto izdanimi knjigami je „Matica Hrvatska“ vse svoje prijatelje jako ugodno presenetila. Naklonila jim je za neznamenat prispevek devet knjig. Tri knjige so poučne vsebine, šest knjig pa beletristične.

Mej knjigami beletristične vsebine zavzemajo odlično mesto „Pjesnička djela Mirka Bogovića“, katerih letos izdani drugi zvezek prinaša svoj čas toli slavljen in še sedaj zelo priljubljene Bogovićeve povesti. Knjiga, opremljena jako ukusno, obseza osem povestij in sicer: „Hajduk Gojko“, „Crnogorska osveta“, „Grad Gotalovec“, „Vidovdan na Lohorgradu“, „Slava i ljubav“, „Šilo za ognjilo“, „Krvavi most u Zagrebu“, „Ubojstvo na Greben-gradu“.

V zabavni knjižnici je „Matica Hrvatska“ obelodanila štiri izvirne spise: „Podgorška slika iz hrvatskoga primorja“, napisao Vjenceslav Novak; Za kralja — za dom, historička pripoviest iz XVIII. veka, napisao Josip Eugen Tomić (Dio prvi: Pretorijanao); Ljntovid Posavski, tragedija u pet činova, po osnovi dr. Fr. Markovića spjevao dr. A. Tresić-Pavičić; Male pripoviesti napisao Ksaver Šandor-Gjalski (šest povestij namreč: „Andjeo“, „Notturno“, „Pelud“, „Kobne slutnje“, „Stari pandur“, „Iz moje bilježnice“). Pisatelji teh spisov zavzemajo vsi odlična mesta v hrvatski literaturi, vsi so priznani talenti in tudi kar so letos naklonili občinstvu, je samo suho zlato, so dela velike in stalne vrednosti.

„Matica“ je izdala za lansko leto tudi drugi zvezek „Slavenske knjižnice“ in sicer obsega tudi ta zvezek kakor prvi izbrane povesti Ivana Turgenjeva, namreč „Proljetne vode“, „Asja“, „Prva ljubav“, „Gospodin sa sivim naočarima“ in „Očajnik“.

Mej knjigami poučne vsebine zavzemajo najodličnejše mesto „Slike iz svjetske književnosti“, ki prinašajo popularno pisano korenito razpravo „Ruski

pripovjedači napisao Milivoj Šrepić“. V tej duhoviti študiji razpravlja pisatelj najprej o razvoju ruske literature od nje postanka do naših dnij ter karakterizuje nje posamične perijode, potem razpravlja o evolucijah ruskega romana in naposled popisuje pregledno in jezgrovito postanek in razvoj modernega realizma v ruski literaturi. Temu slede karakteristike Gogolja, Gončarova, Dostojevskega, Saltykova, Garšina in L. N. Tolstoja. Knjiga je krasna v vsakem obziru in na posebno čast „Matici“ in neutrudnemu, odličnemu pisatelju prof. dr. Šreplu.

Važno in znamenito delo je tudi „Poviest srednjega veka“, po najboljim piscima izradio Franjo Valla, treći dio: od druge polovine jedanaestoga veka do god 1453. Prvi svezek. — Matica je pred leti zasnovala „Svietsko poviest“, katere je doslej izšlo sedem knjig. Prof. Valla je spisal že dva zvezka o srednjem veku, o katerih se je strokovnjaška kritika jako laskavo izrekla.

„Slike iz občega zemljopisa“ napisao dr. Ivan Hoić je naslov zelo obsežni, z mnogimi izvrstnimi ilustracijami okrašeni knjigi, kateri so dodani trije zemljevidi. V tej knjigi se živo in zanimivo popisuje pirenejski, apeninski in

uredbo, za to, da se prvi ponk vrši v materinem jeziku. Posl. Muri pa je konstatoval nestrpnost nemške večine napram Slovincem. Najnedolžnejša želja Slovencev obuja silno ogorčenost in pruzroča najraznovrstnejša očitanja in vender ni slovenska tretjina prebivalstva tolpa pritepencev. Slovenci zahtevajo, naj se njih otroci uče v slovenskem jeziku, niso pa zoper nemščino, ker vedo, da je znanje nemščine koristno.

Tako se je končala ta važna debata. Novega se je malo povedalo, a prav to, da sta slovenska poslanca morala ponoviti stare pritožbe, to, da se v vseh teh letih, kar se bore koroški Slovenci za najelementarnejše svoje pravice, ni doseglo ničesar, prav to je najžalostnejši dokaz za razmere v tej kronovini.

Deželni zbori.

Goriški.

V predvčerajšnji seji so laški poslanci interpelirali vlado zaradi ustanovitve laškega vseučilišča. Slovenski poslanci so stavili več predlogov, mej njimi tudi predlog glede železnice čez Predil in predlog glede vipavske železnice. Vsi ti predlogi so se odkazali dotičnim odsekom.

V Ljubljani, 24. januarja.

Združenje Trsta z Istro. Javili smo svoj čas, da so laški politiki na Primorskem sprožili misel, naj se Istra združi s Trstom, a ne cela Istra, nego le tisti del, kjer imajo Lahi še prevlado, izključni pa naj se Liburnija in izključijo naj se tudi kvarnerski otoki. Upanja itak ni bilo, da se ta načrt kdaj uresniči, a vzlic temu so se te dni sešli laški poslanci isterskega dež. zbora na posvetovanje o stvari in po daljši razpravi sklenili, opustiti to misel.

Dalmatinski namestnik je bil predmet ostri razpravi v zadnji seji deželnega zbora dalmatinskega. Posl. Biankini je predlagal resolucijo, s katero se zahteva, naj se vojaški namestnik nadomesti s civilnim. Biankini je govoril tako ostro, da mu je predsedujoči dr. Bulat vzel besedo. Biankini je vprašal deželni zbor, ali naj govori, a zbornica je pritrdila glavarejemu namestniku. Nastal je na to tak šum, da se je morala seja za nekaj časa pretrgati.

Domobranska in črnovojniška novela, kateri je državni zbor s tolikim navdušenjem vsprejel, je letos že drugi pot predmet obširnih pogajanj mej vlado in deželnim zborom tirolskim in predarlskim. Ta dva dež. zbora sta lani sklenila prenarediti vladni predlogi, kar je vlada preperečila s tem, da ju je hitro zaključila. Ker se pa noveli ne moreta uveljaviti, če ju ne odobrita dež. zbora je stvar zopet prišla na dnevni red. Tirolski dež. zbor je volil poseben odsek, kateri je nekaj točk vladnega načrta bistveno premenil in sedaj je stvar odvisna od vlade: hoče li pritrditi tem premembam ali ne. Odločnost, s katero se potegujejo tirolski poslanci za interese svoje dežele in prebivalstva, mora na vsak način imponovati tudi vladi.

Srbski kralj Aleksander je odpotoval v Biarritz obiskat svojo mater kraljico Natalijo.

balkanski poluotok in pa Rumunska. „Matica“ je izdala že dve knjigi teh „slik iz občina zemljopisa“ in z njimi jako ustregla vsem svojim članom.

Vse te prelepe knjige, po številu jih je devet, dobili so Maticarji za nezatni prispevek 3 gld.!

Razen teh knjig je pa Matica Hrvatska izdala še dve drugi, kateri dobe čani za znižano ceno, namreč najstari zvezek svoje uzorne zbirke „Pripovedi grških in rimskih klasik“, ki prinaša Platonovega Phaidrosa, preložil in z uvodom ter beleškami opremil prof. Franjo Petračić in drugi zvezek „Knjižnice za klasično starino“, ki prinaša znamenito monografijo „Rimska satira napisao Milivoj Šrepić.“

Iz tega skromnega poročila razvidijo čitatelji, da je „Matica Hrvatska“ storila tudi lani dokaj več, kakor je nje dolžnost, da je obogatila hrvatsko književnost jako izdatno in da torej zasluži v polni meri veliko hvalo, katero jej ne daje samo hrvatski narod, ampak vsi slovanski rodovi na jugu. Prav od srca želimo, da bi pristepilo „Matici Hrvatski“ kolikor mogoče več slovenskih članov. Nekaj jih je že, ali še približno ne toliko, kolikor bi jih moglo in moralo biti. Če sedaj še ni misliti na realizovanje naših političnih idealov, delujmo vsaj z vsemi močmi na kulturno jedinstvo.

Namen temu potovanju je povsem političen. Kralj Aleksander in njegov oče Milan čutita, da ju v Srbiji nihče več ne mara in sedaj bi rada popularnost kraljice Natalije izkoristila v svoje svrhe. Kraljica Natalija pa se neče vrniti v Beligrad, dokler je Milan tam, in pregovoriti jo, da opusti to svojo zahtevo, to je namen potovanju kralja Aleksandra.

Grška ministerska kriza je menda večjega pomena, kakor se je iz začetka sodilo. Vse kaže, da hočejo izvestni krogi tudi na Grškem uveljaviti reakcijo, vsaj admiral Canaris, s katerim se je kralj posvetoval o položaju, je priporočal, naj se premeni ustava in odpravi splošna volilna pravica. Trikupis je odstopil, ker kralj ni privolil, da bi se zbornica razpustila. Sodi se, da sestavi novo ministerstvo ali Ralli ali Constantopulos. Oba sta privrženca kralja, a nobeden nima toliko upliva, da bi zamogel postaviti močno vlado.

Socijalizem v nemški vojski. Predvčerajšnjim so se v vseh vojašnicah na Nemškem vršile jako natančne preiskave. Vojaška uprava je baje izvedel, da se mej vojaki razširjajo socijalistični spisi. Kakor se poroča, ni imela ta preiskava prav nikakega uspeha. Kdo ve, če se ni vsa stvar samo uprizorila, da bi se prebivalstvo prestrašilo in da bi javno mnenje uplivalo na državni zbor pri glasovanju o predlogah, naprjenih zoper socijaliste.

Angleško-turški konflikt. V Carigradu so turški redarji iz ničevega razloga prijeli nekega služabnika angleškega poslanstva in ga tirali na policijo. Ta je namreč hotela pregledati pisma, katera so prišla na angleško poslanstvo in katera je nesel aretovani služabnik, ker je mislila, da se ta pisma nanašajo na dogodbe v Armeniji. Intervencija angleške pošte ravnatelja ni nič pomagala, šele poslanik je izposloval, da se je aretovani služabnik izpustil. Poslanik zahteva zadoščenje.

Belgija in Kongo. Belgijski kralj je svoj čas prevzel suvereniteto nad Kongo-državo in tam investiral velik del svojega privatnega imetja. Sedaj je spoznal, da je ta denar izgubljen, in da se reši novih žrtev, zahteva, naj Belgija anektira Kongodržavo. Štedljivi Belgijci pa nečejo o tem nič vedeti, tudi ministerstvo nasprotuje kralju očitno in zategadelj grozi kralj s svojim odstopom, če se ne ugotovi njegovi zahtevi. Vzlic temu ni verjetno, da bi se parlament udal.

Kitajsko-japonska vojna. Japonska armada je na potu proti Vajhajvaju, dočim se je pri Tjentsinu izkrcaal nov voj, kar je zlasti v Pekingu obudilo takšen strah, da je vlada koj odposlala svoje pooblaščenca, naj se gredo v Tokijo pogajati zaradi miru.

Slovansko narodoznanstvo.

Svojim častitim sotrudnikom posvečuje Anton Trstenjak.

(Dalje.)

Nisem bil na zadnji češki razstavi, da bi tam videl in opazoval etnografski oddelek. Na srečo se je preneslo vse, kar je bilo te vrste, iz razstave v deželni muzej češki, kamor je mej drugim prišla „česká chalupa“, torej ravno tisto, kar me je zelo zanimalo. Opazujoč to, vidi človek, česar doma nimamo, a bi lahko imeli. V našem deželnem muzeju našel bi se še kak prostorček. Češki in ruski učenjaki, ki nas obiskujejo ravno v ta namen, da bi se seznanili z našim narodom, občudujmo naše stvari, a tožijo in pogrešajo, da za etnografijo premalo storimo. Čas je torej, da začnemo zbirati po vsej Sloveniji vse, kar se tiče našega naroda.

Kdor se danes v Slovincih hoče poučiti o narodu, mora sam iti mej narod ali pa mora imeti sotrudnikov. Prvo je meni nemogoče in radi tega rad bi stopil v zvezo z rodoljubi po Sloveniji, ki žive ves čas v narodu ter tudi poznajo narod. Nekaterim prijateljem in rodoljubom razpošiljam polo z vprašanji, ki se tičejo našega narodoznanstva. Predmetov zbirati ne mislim, ker ne vem kam z njimi, a nimam sredstev v to, ampak želim zvedeti, kako živi in stanuje narod slovenski. Zanima me torej v prvi vrsti družbinsko življenje, zanima me vas, hiša, noša, torej vse narodno življenje. Teh podatkov potrebujem o Slovincih. Požrtvovalnost častitih rojakov mi je porok, da zvem vse, česar potrebujem. Na vprašanja o življenju Slovencev, s katerimi se obračam posebe do čestitih sotrudnikov svojih, hočem le toliko opozoriti, da bi se videlo, v kakem zmislju in načinu želim odgovora, oziroma pouka in pojasnila. In ali je to važno? Da. Kako si Slovani vasi stavijo, zanimljivo je samo ob sebi. Ruske, poljske, češke in jugoslovanske vasi so različne. Te vasi hočemo primerjati. Le primerjajoca

Prvo vprašanje je, kakšne so slovenske vasi? Marsikdo se mi morda posmeje, češ, da to lahko sam vidim. Istina. In ali je to važno? Da. Kako si Slovani vasi stavijo, zanimljivo je samo ob sebi. Ruske, poljske, češke in jugoslovanske vasi so različne. Te vasi hočemo primerjati. Le primerjajoca

znanost ima podlago, na kateri pridemo do tega, kar iščemo. Torej, kakšne so slovanske vasi? Najstarejše poročilo, to je zgodovinsko poročilo, poroča nam, da so Slovani prebivali daleč drug od drugega, da so torej imeli hiše raztresene, po priliki tako, kakor to vidimo pri Jugoslovanih, kakor to opazujemo v slovenskih vaseh. Kdor je videl češko vas, zapazil je, da je postavljena po nekem načrtu. Mislimo si ravno črto; na obeh straneh črte vrste se hiše, z okni in uhodom obrnene proti črti (cesti). Hiša se drži hiše. To je jeden način, kako nastane vas. Vasi po tem načrtu napravljene zovemo dolge vasi. Vas še lahko nastane na drug način. Mislimo si obroč. Ob obroču predstavljamo si nanizane hiše. Take vasi so podobne pahljaji, zovemo pa jih okrogle vasi. Čehi in Poljaki imajo zvečine okrogle vasi. Dolge vasi imajo Rusi. Često se dogaja, da so ruske hiše tudi samo ob jedni strani ceste. Hiše stoje blizu, ali se ne dotikajo. Malorusi imajo majhne, čedne hišice, ki stoje vsaka za se, a vsaka ima vrt in dvor ter je ograjena s sečjo. Slovanske okrogle vasi segajo celo na Brandenburško in Hanoveransko. Dolge vasi nahajajo se tu pa tam tudi pri zapadnih Slovanih.

Za nas je nadalje važno, ali se rabi za stavbo hiš les ali kamen. Slovani so od nekdanj rabili les. Čehi, Poljaki in Rusi imajo lesene hiše. Na Poljskem na pr. je dokaj lesenih mest. Krivo bi sodil, kdor bi mislil, da je lesna arhitektura znak nižje prosvete in da stoje zato Slovani, ker prebivajo v lesenih, s slamo kritih hišah, na nižji stopnji prosvete, nego narodi, ki imajo zidanice. Narodi si namreč stavijo hiše, kakor si morejo, z materjalom, ki ga imajo v bližini in ki ni drag. Že od nekdanj prebivali so Slovani v pokrajinah, kjer so trebili pragzdove in jim je takorekoč narava potisnila les v roke; tam pa, kjer so se nastanili na kamenitih tleh, zidali so si hiše s kamenjem, kakor na pr. v Hercegovini.

Zelo je važno, kako je dom, hram, hiša razdeljena, kateri so deli hiše, na pr. izba, veža, kuhinja, okno, pivnica, vrata, prag, peč, miza, stol, klop itd. Celo vemo, kako so stanovali naši pradedje pred 2000 leti v zakarpatskih predelih. In to vemo od zanesljivega poročevalca, ki je tako star, kakor narod slovenski. Ta poročevalec je naš jezik. Sklepamo pa to iz tistih besed, ki so vzajemne vsem Slovanom, ki so torej nastale takrat, ko so še Slovani govorili jeden jezik, ko se še niso ločili v razna narečja. Posamični deli slovanskega doma so bili: stolba, veža, pivnica, streha, slame, stena, okno, vrata, prag, izba, peč (pešt), stol, klop. Mej domom in hlevom bil je dvor. Dom in hlev bila sta torej ločena pri naših pradedih že v oni dobi, ko nam še zgodovina o njih ničesar ne poroča. Vse to pa nam tudi priča, da so naši pradedje že v zakarpatskih predelih imeli lepo urejeno življenje. Zlasti pa sklepamo iz tega, da je stal dom ločen od hleva in da je mej obema bil dvor, da naši pradedje niso skupno stanovali z živino takorekoč pod jedno streho, in nam vse to najjasneje potrjuje, da so prastari Slovani bili na visoki stopnji družbinske prosvete. Na moji poli nahajajo se vprašanja, ki se tičejo hiše. Ta vprašanja so zelo važna, in častite gospode sotrudnike prosim, da mi poročajo o vsaki malenkosti.

Beseda „noša“ pomenja to, kar človek nosi, s čimer se oblači. Potrebno je, da opišemo, kako se Slovenec nosi danes, in da določimo, kako se je nosil nekdanj. Pri tem pa ne smemo ostati pri Slovincih; v poštev nam je jemati vse Slovane in določiti, kaj je slovansko, kaj neslovansko. Ta predmet je toli obširen, da ga ni moči rešiti z nekotikimi besedami. Moji sotrudniki bodo itak imeli priliko poročati mi o noši slovenskega naroda ter mi podati popolno sliko o celokupnosti. Da je ta predmet za znanost zelo važen, ni treba posebe poudarjati. Omenjam le, da so na pr. madjarski kostumi slovanskega izvora, t. j. Madjari sprejeli so nošo od Slovanov. Sprejeli so jo od Slovanov ravno tako, kakor vso družbinsko, politično in državno prosveto. Slovani bilo so Madjarom učitelji in prinašalci prosvete.

Zelo važno je zvedeti, kako živi narod, kako se bori za vsakdanji obstoj svoj, kako si prideluje živež in s kakim orodjem. Zanimivo je poglavje o narodni jedi in pijači. Kakor povsod, važno je tu primerjanje. Kako živi narod slovenski, o tem ni bodo poročali častiti sotrudniki; kako pa žive naši bratje slovanski, o tem bodi mi dovoljeno omeniti vsaj nekoliko, da bi se videlo, kako je ta predmet zanimljiv in važen v narodnem življenju. (Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Gradca. 21. januarja. („Triglavov“ ples) Že nekoliko let prireja akad. društvo „Triglav“ plesni venček. Od leta do leta vrši se krasneje, si pridobiva vedno več ugleda in obuja čedalje več zanimanja mej plesalci in plesalkami. To se je videlo posebno letos, ko nas niso posetile samo odlične slovanske rodbine iz Celja, iz Maribora in iz Brežic in slovanske iz Gradca, ampak tudi nemške. To zanimanje prav z nemške strani je pač dokaz, da je društvo „Triglav“ zdaj znano in čislano tudi

v širših krogih nemškega Gradca, da so si znali slovenski akademiki pridobiti ugleda pri tujem življu. Letošnje leto priredilo je društvo svoj "Triglavov" ples dné 16. januarja v Anskih dvorinah. Ob 8. uri zvečer so se začele polniti lepo in ukusno okrašene dvorane. Na prvi pogled so razveselile gledalca lepe cvetlice, ki so bile razpostavljene v dvorani. V kotu vibrala je društvena zastava ter pričala, da je ta večer priredilo slovensko društvo. O polu 9. uri otvoril je društveni predsednik med. Anton Kunst ples. Kakor valovito morje so se jele zibati živahne vrste spretnih plesalcev in plesalk, elegantne toalete podajale so lepo sliko. Vojaška godba pešpolka št. 7 svirala je pod vodstvom gosp. kapelnika Fridricha izborna. G. kapelnik Fridrich komponiral je "Triglavovo četvorko", sestavljeno iz samih južnoslovanskih narodnih pesmij, katera se je pri tej priliki prvič igrala in ki je bila vzprejeta z velikim navdušenjem. To četvorko je g. Fridrich podaril društvu, za kar se mu je to zahvalilo z lorvorjevim vencem, katerega mu je po četvorki izročil predsednik. Da bi imel ples še več slovanskega značaja, plesalo se je tudi "Kolo", in sicer tako izborno, da se je na splošno zahtevanje moralo ponoviti po odmoru. Le prehitro so minule urice lepe zabave, in vsakdo je priznal, da mu bode ta večer lep spomin. Drugi dan napravili so nekateri društveniki izlet v "Judendorf" in spremili goste Čehe bratskega društva "Prokop" iz Ljubna. Tudi ta dan je bil prelep, zakaj zbralo se je okoli 80 oseb na neprisljano prijetno zabavo. Seveda bile so v družbi zopet zastopane dame, in kjer so bile dame, tam se navadno tudi pleše.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 24. januarja.

— (Deželni zbor kranjski) bode imel jutri, petek dné 25. t. m., svojo VII. sejo. Na dnevnem redu so poročila fin. odseka o proračunu gledališkega zaklada, o proračunu normalnošolskega zaklada, o računskem sklepu muzejskega zaklada za l. 1893 in o proračunu za l. 1895 ter o raznovrstnih prošnjah.

— (Osobne vesti.) Zasobni inženér g. Jožef Petřik je imenovan začasnim stavbinskim pristavom pri državnem stavbinskem uradu za Kranjsko. — Župnikom mestne župnije Marija pomagaj (Sv. Anton stari) je imenovan župnik in dekan v Kršanu g. Anton Lupetina.

— (Repertoar slovenskega gledališča.) Danes se bode predstavljala bržkone zadnjikrat v tej sezoni mična opereta "Mam'zelle Nitouche" z g. Antonom v ulogi Celestina. — V soboto se bode v drugič pela krasna Verdijeva opera "Trubadur", katere ponovitev občinstvo že težko pričakuje.

— (Stavbinska delavnost v Ljubljani.) Pomanjkanje srednjih in malih stanovanj je v Ljubljani notorično še zmiraj jako veliko, čeravno se je v zadnjih letih zgradilo precej novih hiš, v katerih pa so se stanovanja prirejevala le za imovitejše slojce. Zato se bode gotovo z veseljem pozdravil projekt kranjske stavbinske družbe, ki namerava, kakor se nam poroča, na širnem stavbinskem svetu mej Vrtačo in tobačno tovarno zgraditi večje število hiš, v katerih se bodo nahajala zlasti majhna in cenena stanovanja. Kakor se sliši, zgradil bode tudi neki drugi stavbinski podjetnik več jednonadstropnih hiš v kolodvorskem okraji; tudi tam skrbelo se bode baje zlasti za manjša stanovanja. — Nekdaj Luckmannova hiša v Slonovih ulicah se je začela znotraj podirati. Kakor znano, stalo bode tam novo poštno poslopje.

— (Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske) od 13. do 19. januarja. Novorojencev je bilo 21 (= 34.32‰), umrlih 24 (= 39.52‰), mej njimi so umrli za jetiko 8, za vnetjem sopilnih organov 2, vsled mrtvouda 3, vsled starostne oslabelosti 1, vsled nezgode 1, vsled samomora 1, za različnimi boleznimi 8. Mej umrlimi bilo je tujcev 6 (= 29.1‰), iz zavodov 11 (= 45.8‰). Za vratico je obolela 1 osoba.

— (Šolski stroški na Kranjskem.) Kakor je razvidno iz dotičnega poročila deželnega odbora, proračunjeni so stroški za ljudsko šolstvo na Kranjskem za tekoče leto na 353.019 gld., torej za 8710 gld. več nego so znašali leta 1894. Stroški razdele se tako-le: aktivitetni užitki učiteljev 320.821 gld., dotacije 5458 gld., nagrade in podpore 25.883 gld., pokojnine učiteljskih udov, miloščine in različni stroški 857 gld.

— (Ribniško tamburaško društvo) namerava napraviti tournéjejo po Slovenskem in bode koncertovalo: Dné 3. februvarja v Ljubljani (na starem strelišču), dné 4. v Kamniku (v dvorani Fisherjevega hotela), dné 5. v Kranju (hotel "Nova pošta"), dné 6. v Radovljici (gostilna Bartel), dné

7. v Škofji Loki ("Na Štamerjih"), dné 8. v Logatci (pri Virantu) in dné 9. v Planini. Vstopnina je določena za koncert v Ljubljani na 50 kr., za koncerte v drugih krajih na 40 kr. Ribniški tamburaši so dobro znani kot izborni igralci, zategadelj je pričakovati, da bodo njih koncerti povsod dobro obiskani.

— (Vodovod za Novomesto in okolico.) Kakor smo svojedobno poročali, bavil se je lansko jesen deželni inženir Hraskey delj časa v Novomestu in okolici, da temeljito prouči tamošnje hidrotehniške razmere ter preišče studence glede njih sposobnosti za napravo projektovanega vodovoda. Pokazalo se je, da ima jedino le izvirek potoka Težka voda izvrstno studenčno vodo v toliki množini, da bode zadostovala ta voda ne le za Novomesto, ampak tudi za celo vrsto okolo Novogamesta ležečih, pomanjkanja vode trpečih vasij. Obširen projekt o tem vodovodu še sicer ni izdelan, vendar bode naše čitatelje zanimalo, izvedeti nekaj splošnega o dispoziciji projekta. Studenci potoka Težka voda zajeli se bodo pri izvirku blizu vasi Stopiče ter napeljali do družega mlina nahajajočega se ob tem potoku; od tu pa se bode voda vzdigovala po črepalnici s turbino v vodohrane posameznih vodovodov. Vodovod za Novomesto in za vasi Kandija, Žabja Vas, grad Grm, Šmihel, Gotna Vas, Črmošnice, eventualno tudi Bršljin dobival bode vodo iz visoko na hribu pri sv. Grobu napravljenega vodohrana. Ta vodohran nahajal se bode tako visoko, da bodo celo hišne strehe na Kapitelškem hribu pod tiščalno črto. Visočina vzdiga od črepalnice do vodohrana znaša 20 m., dolgost vodovodnih cevij pa 4.6 km. Za vasi v okolici napravil se bode poseben vodovod in vodohran.

— (Povodenj v ribniški dolini) je prouzročila v raznih krajih veliko škode pri žagah in odnesla dva mostova. Na Mlaki so morali živino odgnati iz hlevov, ki so bili preplavljeni. Tudi trgovina z lesom je prenehala za nekaj časa, ker ni bilo mogoče lesa spravljati iz gozdov.

— (Narodna čitalnica v Kostanjevici) priredi v dan 27. t. m. v svojih prostorih veselico s tamburanjem, petjem in plesom. Začetek točno ob 7¹/₂ uri zvečer. Vstopnina za neude znaša 20 kr.

— (Drzna tatvina.) V župnišču v Planini je odnesel drzen tat minulo nedeljo g. župniku iz spalne sobe večjo vsoto denarja, ki je bila deloma v denarni listnici, deloma pa v zavoju. Bržkone se je tat po poludanski božji službi, ko je bil g. župnik v pisalni sobi in imel opraviti z ljudmi, splazil v spalno sobo in odnesel denar.

— (Vinogradarstvo.) Vinarska zadruga v Vipavi je sklenila v poslednji seji, da napravi do spomlad trtnico, v kateri bode nasadila ameriške trte in jih požlahtnjevala. V to svrhu je zadruga že kupila večje zemljišče, katero je ogledal vinarski potovalni učitelj in je našel kot popolnoma pripravno za omenjeno trtnico.

— (Utonila) je v Kočevji 19letna dekla gostilničarja Verderberja, Jožefa Wittreich v reki Rinže. Ko je odhajala s škafom vode, se ji je spodrsnilo, da je padla vznak s kamenitih stopnic v vodo. Truplo se je našlo še le drugi dan.

— (Štajerski Nemci in knez Bismarck.) Graški prusofili so sklenili, prirediti v proslavo Bismarckove osemdesetletnice veliko svečanost in mu po posebni deputaciji vročiti častno darilo. Sklenili so to, dasi se jim je oficijozno in prav jasno namignilo, da to ni lojalno, če morda niso prav za to storili ta sklep. Kakor se vidi, se širi prusofilstvo prav hitro po zeleni Štajerski in — kar je posebno značilno — celo c. kr. uradniki in vseučiliški docenti so se udeležili dotičnega shoda.

— (Ziljska železnica.) Trgovinsko ministerstvo je obvestilo deželno vlado koroško, da se je število vlakov na ziljsko železnico omejilo samo za zimsko dobo in da bode početkom poletne dobe zopet vozil tretji vlak.

— (Bekštanska posojilnica v Ločah) bode imela občni zbor dné 2. svečana popoldne ob 5. uri pri Pložu v Ločah z običajnim dnevnim redom.

— (Lahonski izgredi) so sedaj v Istri na dnevnem redu in Slevan ni v laških krajih varen svojega življenja. V vsaki drugi državi bi vlada skrbela vsaj za javni red, za varnost oseb in imetja, pri nas pa gleda apatično na vse, kar uganjajo laški hujskači. In vendar se morajo zlasti v Poreču goditi kaj čudne reči, če je celo ondotno okrajno glavarstvo bilo primorano prisiliti mestni magistrat, da je izdal razglas, v katerem se grozi s kaznimi tistim, ki bi kakor zadnje dni demonstrovali sosebno zoper posamičnike. — Da pomeni tukaj "demonstrovati" toliko, kakor "napadati", o tem ni dvoma, čudno pa je da se — kakor je vidno — doslej niso kaznovali "demonstracije" proti posamičnikom. Vlado postopanje v Istri nam odkriva pretužno resnico, da za naše vlade še vedno niso državni interesi jedini merodajni faktor, da ravnajo še vedno le po simpatijah in antipatijah.

— (Obsojen anarhist.) Tržaško sodišče je italijanskega podanika Mihaela Davideja, katerega je policija zasačila, obsodilo zaradi razširjanja anarhističnih spisov na šest mesecev težke ječe. Takih Davidejev je v Trstu še precej, a policija jih ne zasledi, ker ima preveč posla z nadzorovanjem "panslavistov".

— (Nova železniška zveza mej Trstom in Benetkami.) Tržaški "Independente" javlja, da je italijanska vlada dala beneški stavbinski družbi dovoljenje, zgraditi železnico od avstrijske meje pri Červinjanu do Št. Petra. Ko bi se potem še železnica Ronki-Červinjan podaljšala do meje, bi bila dosežena direktna zveza mej Trstom in Benetkami.

— (Zajčev jubilej v Zagrebu.) V kratkem bode praznoval najplodovitejši mej hrvatskimi skladatelji Jv. pl. Zajc v Zagrebu svoj 50 letni jubilej. Že kot deček z 12 leti je Zajc zložil svojo prvo opero "Marija Terezija" v Reki, ki je bila njegov 7. opus. Z 21 leti je spisal kot gojenec Milanskega konservatorija svoj 79. opus, opero "La Tirolese", tri leta pozneje v Reki kot 122. opus opero "Adelia" in še dve drugi. Na Dunaji je pisal od leta 1863. naprej mnogo operet in komičnih oper, ki so deloma še do danes ostala na repertoarju in so se ob svojem času predstavljale na vseh gledališčih. Prava njegova delavnost za jugoslovansko glasbo pa se je pričela z l. 1870, ko se je vrnil v domovino vsled častnega poziva. Bil je takrat star 36 let in je delal neumorno. Prvo večje delo njegovo v domovini je bil Jelačićev rekvijem (opus 244). Sledile so razne opere "Mistlav", "Ban Leget", "Branković", "Nikola Šubić Zrinjski", "Lizinka", "Pan Twardowski", "Zlatka", "Gospodje i Husari", "Dubravka" in mnogo drugih. Dalje je zložil Zajc brezštevilo kantat, rekvijemov, simfonij, pesni, zborov itd. Zdaj zgotavlja opero "Armida" in alegorijo "Prvi grieh".

— (Razpisane službe.) Dva mesti okrajnih sodnikov pri okr. sodišču v Gröbmingu in v Mürzschlagu na Štajerskem, oziroma pri kakem drugem okr. sodišču. Prošnje do dne 9. februvarja predsedstvu okrožnega sodišča v Ljubnem. — Pri okr. sodišču v Brežicah mesto pisarja z mesečno plačo 30 — 35 gld. Prošnje z dokazom znanja nemškega jezika do dne 1. februvarja istotja.

* (Znamenito volilo.) Dunajski akademiji znanosti se je včeraj naznanilo, da jej je ta dni umrl bivši trgovec in občinski svetnik Treitl zapustil jeden milijon goldnarjev v astronomične namene.

* (Gledališče in politika.) K notici pod tem zaglavjem nam je dostaviti, da se je stvar poravnala tako, da nastopi gdna Marija Pospisilova šestkrat kot gost v češkem narodnem gledališču v Pragi. Obvezala se je pa, da prijavi pismo, v katerem izreka da ni nikdar igrala v korist "schulvereinu". To pismo se bode natisnilo v raznih čeških listih. V istem pismu izreka umetnica da je pač igrala na nemških gledališčih, kakor druge umetnice, da pa nikdar ni prenehala biti dobra češka rodolubkinja.

* (Pravda proti finančnemu ministru.) Velika italijanska tovarna za izdelovanje voščenh vžigalic je dvignila pravdo proti finančnemu ministru, da prisili razveljavljenje kraljevskega dekreta, ki obdružuje vžigalice. Ostale tovarne se bodo pridružile.

* (Čudna smrt.) V Schwarzenthalu na Češkem je padel te dni z neke strehe špičasti kos ledu mimoidočemu meščanu na glavo ter se mu zapicil v lobanjo s tako silo, da je bil nesrečnež takoj mrtev.

* (Zima v severni Afriki) je letos nenavadno huda in je to iko snega, da je železniški vlak blizu malega mesteca Selif obtičal. Potovalci so morali čakati tri dni v mestecu. Mnogo ljudi, nenavajenih takega mraza je zmrznilo, istotako mnogo živine.

* (Potres v Perziji.) Mesto Kušan, katero je pred dobrim letom razrušil potres in ki je komaj vstalo iz razvalin, je nov potres zopet popolnoma vničil. Pripetilo se je mnogo nesreč. V neki kopelji je bilo zasutih nad 100 žensk. Tudi v drugih krajih so bili čutiti potresi.

Slovinci in Slovenke! ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Darila:

Uredništvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Trije popotni ljudje iz Ribnice 4 krone za Velikovsko šolo, kot globo zaradi nepotrebnega nespozumljenja. — Gosp. Fran Lavtizar, učitelj v Kamni gorici 8 kron, katere je podaril gosp. L. Lazar iz Kamnegorice za Velikovsko šolo pod geslom: "Bog i narod!" — Gosp. Ant. Peziček v Žalcu 2 kroni, skupljeni za prodani lovski klub pri Roblekovem vinogradu pri Sv. Jediti. — Skupaj 14 kron. — Živel rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

Zahvala. Slavna kmetijska podružnica na Čatežu pri Trebnjem je blagovolila poslati "dijaški kuhinji v Novem mestu" 13 mernikov krompirja, 8 mernikov pšenice, 4 mernike ajde in 4 mernike fižola. Podpisani izreka za velikodušni dar v imenu podpiranih dijakov najtoplejšo zahvalo. Bog plati tisočero! V Novem mestu, 23. januarja 1895. Dr. Jos. Marinko.

Brzojavke.

Praga 24. januarja. V današnji seji deželnega zbora je namestnik Thun naznanil, da vlada ni opustila nameravane ustanovitve okrožnega sodišča v Trutnovu in da predloži v kratkem dotično predlogo.

Črnovce 24. januarja. Volitev državnega poslanca namesto barona Styrcea je doletena na dan 20. februarja.

Budimpešta 24. januarja. Szilagyi se je za čas, dokler bo predsednik poslanski zbornici, odpovedal svoji ministerski pokojnini 8000 gl. Kot predsednik ima 12.000 gl. plače.

Pariz 24. januarja. Bourgeois je predsedniku republike naznanil, da se je ponesrečil tudi drugi njegov poskus, sestaviti ministerstvo.

Atene 24. januarja. Admiral Canaris je odklonil ponudbo, sestaviti novo ministerstvo. Kralj je pozval Delyannisa, naj prevzame vlado.

London 24. januarja. Lord Randolph Churchill, bivši finančni minister v Salisburyjevem kabinetu, osnovelec angleške krščanske socialne stranke, je umrl.

Poslano.

Kritika, katero je prijavila „Laibacher Zeitung“ o prvi predstavi opere „Hänsel und Gretel“ ni bila popolnoma istinita, posebno kar se tiče moje osebe. Ker omenjeni list ni vzprejel mojega razjasnila o tej zadevi, odgovarjam tem potom. V omenjeni kritiki se moje osebe ni prav nič v misel vzelo, kar bi utegnilo v občinstvu vzbujati misel, da deželno gledališče sploh nima samostojnega gledališkega mojstva in da vsi dekorativni efekti izvirajo le iz spretnosti gospoda ravnatelja Oppenheima. Ker sem pa po visokem deželnem odboru kot gledališki mojster in dekoracijski slikar tukaj angažiran, čutim dolžnost, da resnici na ljubo na t-m mestu slavnemu občinstvu javljam, da nisem samo vse dekoracije izgotovil po svojih načrtih, nego da je tudi vsaka strojna naprava v omenjeni operi moja iznajdba. Gospod ravnatelj Oppenheim je le približno naznanil, kaj se bode potrebovalo, kar pa v taki obliki nikakor ni bilo še sposobno za oder. Ko sem spoznal vsebino opere in videl, česa bode treba, sem naredil po lastni ideji načrt za vsa dekorativna opravila in vse do najmanjše stvari tudi izvedel, torej mislim, da od one pohvale, ki se je pomotoma izrekla g. ravnatelju Oppenheimu, vsaj majhen del pripada tudi meni.

Karol Stadler,

(85) deželni gledališki mojster v Ljubljani.

Tuji.

23. januarja.

Pri **Stonu:** Kurz, Feitler z Dunaja. — Valduga, Franc z Dunaja. — Schwarz iz Prage. — Lipcowitz iz Münchena. — Križ iz Čabra

Pri **Maitel:** Suklje, Reingruber, Stögerer, Tehel, Weiss, Mahler, Singer z Dunaja. — Jaklič iz Kočevja. — Felmann iz Maribora. — Tuhinje iz Kamnika.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
23. jan.	7. zjutraj	727.3 mm.	-2.0° C	sl. vzh.	snež.	15-30 mm.
	2. popol.	725.2 mm.	-4.4° C	sl. svz.	snež.	
	9. zvečer	723.8 mm.	-3.8° C	sl. svz.	obl.	snega.

Srednja temperatura -3.4°, za 14° pod normalom.

Dunajska borza

dné 24. januarja 1895.

Skupni državni dolg v notah.	100	gld. 80	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	gld. 80	kr.
Avstrijska zlata renta	126	gld. 25	kr.
Avstrijska kronska renta 4%	101	gld. 25	kr.
Ogerska zlata renta 4%	124	gld. 30	kr.
Ogerska kronska renta 4%	99	gld. 25	kr.
Avstro-ogerske bančne delnice	1058	gld. 25	kr.
Kreditne delnice	413	gld. 60	kr.
London vista	124	gld. 25	kr.
Nemški drž. bankovci za 100 mark	60	gld. 80	kr.
20 mark	12	gld. 16	kr.
20 frankov	9	gld. 86 1/2	kr.
Italijanski bankovci	46	gld. 30	kr.
C. kr. cekini	5	gld. 81	kr.

Dné 23. januarja 1895.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	150	gld. 50	kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	198	gld. 25	kr.
Dunavska reg. srečke 5% po 100 gld.	131	gld. 25	kr.
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	123	gld. 50	kr.
Kreditne srečke po 100 gld.	198	gld. 25	kr.
Ljubljanske srečke	24	gld. 50	kr.
Rudolfovne srečke po 10 gld.	23	gld. 25	kr.
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	181	gld. 60	kr.
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	431	gld. 25	kr.
Papirnati rubelj	1	gld. 33	kr.

Zakaj? Zato!

Ravnokar je izišlo:

Zakaj? Zato!

Zbirka pravljic, pripovedk in legend za šolo in dom.

Nabral in izdal

Anton Brezovnik, (75-2) učitelj.

Cena vezanemu komadu 30 kr., po pošti 33 kr.

J. GIONTINI

založna knjigarna v Ljubljani

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Zahvala.

Ker mi ni možno, zahvaliti vsakega posameznika za mnogobrojne, povodom moje zdravniške petdesetletnice mi došle častne dokaze naklonjenosti in čestitke, izrekam tem potem vsem mojim p. n. častitim gosp. tovarišem, prijateljem in znancem svojo iskreno zahvalo.

V Planini, 22. januarja 1895.

(86)

Julij Mayer.

Posredovalnica služeb G. Flux

na Bregu št. 6 (82-1)

išče najnu: komornika za imenitno hišo v Trstu; — lovskega dečka za grofovsko hišo; — 2 prodajalci za trgovino z mešanim blagom morata biti te stroke, 15 do 20 gld. plače, vse prosto; — več pripravilnih in boljših, maljših in starejših kuharic za Ljubljano, Trst, Gorico Celje, Hrvaško, Ogersko, tuji k 1-2 osebam; — flao hišne ali komornikije za Štirsko; — 6 pestunaj (tudi starejših) v jako imenitne hiše, k 1-2 otrokoma, manjšim in večjim; — sarsčunajša usakarica za hotel; — 2 kuhinjski dekli za gospodski hiše (poleg kuharice) itd. Priporoča se p. n. gospodi zanesljiv. tretim kočijaz, jako dober vozač in strežaj konj z dolgotrajnimi spričevali.

Lepo stanovanje

s 4 prostornimi sobami in pripadajočimi mestnostmi odda se početkom februarja (po potrebi tudi le do meseca maja t. l.) v novi Samassovi hiši na Tržniški cesti št. 14, 2 nadstropje VI. — Natančneje ondi ali v pisarni kranjske stavbene družbe v Gradišči. (77-2)

Staroznana trgovina z urami

najfinejše vrste in po najnižji ceni od zlata, srebra, tule in nikla, repetirk, kalendarskih ur in kronografov, najnovejšega v tableaux-urah, urah z njihalom in drugih urah. Najnižje cene. Popravljanja se izvršujejo najskrbneje.

— Prvi in najstarejši optični zavod najfinejših naočal, očipalcev v zlatu, zlatu-doublé, niklu itd.; največja izbér kukač za gledališče, petjskih binoklov in vseh v to stroko spadajočih predmetov pri (1420-27)

N. RUDHOLZER-ju, Pred rotoviem št. 8.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Protinski cvet ali cvet zoper trganje.

Steklenica 50 kr., 12 steklenic 4 gld. 50 kr.

Odločno najboljšo mazilo zoper trganje po udih, bolečine v rokah, nogah, v križi ter v živcih, otrpnele ude in kite itd.

Dobiva se pri (1231-12)

Ubaldu pl. Trnkóczy-ju lekarnarju v Ljubljani.

Posilja se z obratno pošto.

Lekarna Trnkóczy v Gradci.

Lekarna, k zlatemu državnemu jabolku.

J. PSERHOFER^{JA}

Dunaj, I., Singerstrasse 15.

kri čistilne kroglice, preje univerzalne kroglice

imenovane, zaslužijo to slednje ime po vsi pravici, ker so te kroglice v mnogih boleznih izkazovale svoje zares izbornno učinkovanje. — Te kroglice se splošno rabijo že mnogo desetletij in je brzkone le malo obitalji, kjer bi ne imeli male zaloge tega izbornega domačega sredstva. — Mnogi zdravniki priporočevali so in priporočujejo te kroglice kot domače sredstvo, zlasti proti vsem boleznim, ki nastanejo vsled slabe prebave in vsled zaprtja.

Od teh kroglic stane: 1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zvitok s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., če se pošlje nefrankovano proti povzetju pa 1 gld. 10 kr. Če se poprej vpošlje denarni znesek, potem stane poštnine prosta pošiljatev: 1 zvitok kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zvitka 2 gld. 30 kr., 3 zvitki 3 gld. 35 kr., 4 zvitki 4 gld. 40 kr., 5 zvitkov 5 gld. 20 kr., 10 zvitkov 9 gld. 20 kr. (Manj ko jeden zvitok se ne more pošiljati.)

Prosi se, izrecno „J. Pserhofer-ja kri čistilne kroglice“

zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake škatljice na navodilu o uporabi stojači podpis **J. Pserhofer** in sicer z rdečimi črkami.

Bernhardinski likér iz planinskih zelišč W. O. Bernhard-a v Bregencu (Tirolsko) pomaga vselej, če želodec ni v redu. 1/2 steklenica 2 gld. 60 kr., 1/4 steklenice 1 gld. 40 kr., 1/8 steklenice 70 kr.

Balm zoper ozeblino J. Pserhofer-ja. 1 lonček 40 kr., s poštnine prosto pošiljatev 65 kr.

Sok od ozkega trpotca (Spitzwegerichsaft), 1 steklenica 50 kr.

Američansko mazilo zoper protin, 1 lonček 1 gld. 20 kr.

Balm zoper golšo, 1 stekl. 40 kr., s poštn. prosto pošiljatev 65 kr.

Angleški balm, 1 steklenica 50 kr.

Razen tu imenovanih preparatov so v zalogi še vse v avstrijskih časnikih oglašene tu- in inozemske farmacevtske specialitete ter se preskrbé vsi predmeti, katerih morda ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje. — Pošiljatev po pošti izvršujejo se najhitreje proti temu, da se prej vpošlje denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska. — Če se preje vpošlje denar (najboljše s poštno nakaznico), potem je poštnina mnogo cenejša, nego pri pošiljatevah proti povzetju. (1271-10)

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1894

Nastopajo omenjeni prihajali in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnoma čas v Ljubljani na 1 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

- Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Šas Selsthal v Anasse, Ischl, Gmunden, Solnegrad, Lend-Gastein, Zell na Jeseru, Steyr, Linc, Budejevica, Pilsen, Marijine vane, Eger, Karlova vane, Franzensfeste, Prago, Lipeko, Dunaj via Amstetten.
- Ob 6. uri 10 min. zjutraj osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, Šas Selsthal v Solnegrad, Dunaj via Amstetten.
- Ob 12. uri 15 min. dopoldne mešani vlak v Novo mesto, Kočevje.
- Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selsthal, Dunaj.
- Ob 4. uri 14 min. popoldne osebni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Ljubno, Šas Selsthal v Solnegrad, Lend-Gastein, Zell na Jeseru, Inomost, Bregnic, Ourih, Genevo, Paris, Steyr, Linc, Gmunden, Ischl, Budejevica, Pilsen, Marijine vane, Eger, Franzensfeste, Karlova vane, Prago, Lipeko, Dunaj via Amstetten.
- Ob 7. uri 30 min. zvečer mešani vlak v Novo mesto, Kočevje.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

- Ob 5. uri 55 min. zjutraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lipeko, Prago, Franzensfeste, Karlovi varov, Eger, Marijini varov, Pilsen, Budejevica, Solnegrad, Linc, Steyr, Gmunden, Ischl, Anasse, Zell na Jeseru, Lend-Gastein, Ljubnega, Celovec, Beljaka-Franzensfeste Trbiša
- Ob 5. uri 19 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja, Novoga mesta.
- Ob 11. uri 27 min. dopoldne osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lipeko, Prago, Franzensfeste, Karlovi varov, Eger, Marijini varov, Pilsen, Budejevica, Solnegrad, Linc, Steyr, Paris, Genevo, Ourih, Bregnic, Inomost, Zell na Jeseru, Lend-Gastein, Ljubnega, Celovec, Lincsa, Pontabla, Trbiša.
- Ob 9. uri 39 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja, Novoga mesta.
- Ob 4. uri 48 min. popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubnega, Selsthal, Beljaka, Celovec, Franzensfeste, Pontabla, Trbiša.
- Ob 9. uri 25 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja, Novoga mesta.
- Ob 9. uri 21 min. zvečer osebni vlak s Dunaja preko Amstetena iz Ljubnega, Beljaka, Celovec, Pontabla, Trbiša.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

- Ob 7. uri 25 min. zjutraj v Kamnik.
- Ob 9. uri 05 min. popoldne " "
- Ob 6. uri 50 min. zvečer " "

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

- Ob 6. uri 56 min. zjutraj iz Kamnika
- Ob 11. uri 15 min. dopoldne " "
- Ob 6. uri 30 min. zvečer " "

Št. 1391.

Razglas.

(62-3)

Mestni magistrat ljubljanski naznanja:

1. Imeniki k letošnjemu novačenju poklicanih, v letih 1874, 1873 in 1872 rojenih domačih mladencev bodo razgrnjeni pri magistratnem tajniku od 19. do všteteja 27. januarja t. l.

v ta namen, da jih vsakdo lahko pregleda, in a) ako bi kdo izpuščen ali napačno vpisan bil, to naznani; b) zoper reklamacije novačenju podvrženih ali zoper njih prošnje za priznanje v §§. 31.—34. vojnega zakona navedenih ugodnostij ugovarja in ugovore tudi dokaže

2. Žrebanje onih novačenju podvrženih mladencev, ki so bili rojeni 1874. leta, vršilo se bode dné 28. januarja t. l. ob 11. uri dopoldne v magistratnem ekspeditu. Žrebanja udeležiti se je vsakteremu dovoljeno.

Magistrat dež stolnega mesta Ljubljane dné 15. januarja 1895.